

Učebné osnovy so vzdelávacím štandardom

Názov predmetu	Slovenský jazyka a literatúra
Škola	Základná škola Kláry Jarunkovej, Kolkáreň 7/12, Podbrezová
Kód a názov ŠVP	ISCED 1
Stupeň vzdelania	primárne vzdelanie
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Dĺžka štúdia	4 roky

ČASOVÝ ROZSAH VÝUČBY (V HODINÁCH)											
Počet hodín za 1. – 4. ročník		Rozloženie do ročníkov								Spolu	
		prvý		druhý		tretí		štvrtý			
RUP*	PDH**	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	spolu	týžd.	za štúdium
31	3	10	330	9	297	8	264	7	231	34	1122

RUP* - rámcový učebný plán, **PDH**** - použité disponibilné hodiny

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre slovenský jazyk a literatúru. Vo vyučovacom predmete sa zvyšuje v UP v ŠkVP časová dotácia v 1., 2. a 3. ročníku o 1 hodinu bez rozšírenia učiva. Časová dotácia je využitá na zdokonalenie čítania s dôrazom na osobnostný rozvoj žiaka a čítanie s porozumením, vlastnú literárnu tvorbu a jej prezentovanie, nácvik výrazného prednesu poézie a prózy.

Charakteristika predmetu

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

1. ročník ZŠ

Základným cieľom výučby slovenského jazyka a literatúry v tomto ročníku je osvojenie si kódu grafického zápisu reči, naučiť žiakov písať a čítať. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra môžeme pre tento ročník formulovať nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – žiaci sa oboznamujú s grafickým zápisom reči a postupne si osvojujú schopnosť čítať a písať. Väčší dôraz sa kladie nielen na schopnosť prepísať a odpísať texty, ale aj na samostatné tvorivé písanie. Produktívne činnosti súvisiace s písaním zaraďujeme postupne s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov. Žiaci sa oboznamujú len s obmedzeným množstvom gramatických a pravopisných pravidiel, napr. žiak rozlišuje vety podľa začiatku a ukončenia, vety prečíta so správnou intonáciou. V slohovej zložke dbáme na to, aby žiaci ústne komunikovali, primerane si rozvíjali slovnú zásobu a maximálne využívali zaužívané konvencie.

Čítanie a literárna výchova – žiaci si osvojujú schopnosť čítať, neskôr čítať s porozumením. Pri čítaní literárnych textov si postupne uvedomujú ich estetické hodnoty. V prvom ročníku systematicky podporujeme rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: žiaci si rozširujú aktívnu slovnú zásobu, primerane používajú komunikačné konvencie. Zdokonaľujú svoj ústny prejav rozprávaním krátkych príbehov. Okrem obsahovej stránky ústnych prejavov vyžadujeme od nich aj správnu výslovnosť.

Počúvanie: žiaci si uvedomujú, že počúvanie je neoddeliteľnou súčasťou vzájomnej komunikácie. Počúvajú svojho komunikačného partnera (žiaka, učiteľa, inú osobu) a získané informácie využívajú v následnej komunikácii.

Čítanie: zručnosť čítať žiaci nadobúdajú postupne. Základnou požiadavkou je dosiahnutie určitej úrovne kvality techniky čítania. Postupne na základe individuálnych schopností žiakov vyžadujeme aj čítanie s porozumením.

Písanie: základnou požiadavkou získania primeranej zručnosti písania žiakov je zapamätať si všetky tvary tlačených aj písaných písmen, odpísať a prepísať text. Obsah učiva v 1. ročníku členíme do troch období: prípravné, šlabikárové a čítankové.

2. ročník ZŠ

Špecifickým cieľom výučby spisovného jazyka v druhom ročníku je osvojenie si prvotných princípov jazykového systému. Žiaci sa začínajú oboznamovať s gramatickými a jazykovými

pravidlami. Výrazne sa zdokonaľujú v technike čítania a písania, ako aj v čítaní s porozumením. Oboznamujú sa so samostatnou tvorbou textu. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – žiaci si začínajú osvojovať teoretické vedomosti o jazykových pravidlách a systéme jazyka. Uplatňujú jazykové pravidlá v písomnom prejave, nielen pri odpise a prepise, ale tiež pri veku primeranej jazykovej analýze textu. Dbajú na rozvoj komunikačných kompetencií a kladú dôraz na hovorenú reč.

Čítanie a literárna výchova – žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, zapamätajú si určené literárne pojmy, vnímajú estetickú stránku literárneho diela. Na primeranej úrovni uskutočňujú obsahovú analýzu textu, čítajú s porozumením, identifikujú informácie uvedené priamo v texte. V druhom ročníku systematicky podporujeme u žiakov rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: – zautomatizovanie primeraného používania komunikačných konvencií. Zdokonaľovanie spôsobilostí samostatného rozprávania a rozprávania podľa predlohy. Žiaci postupne nadobúdajú skúsenosti pri ústnej prezentácii výsledkov svojej práce a pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia reprodukovať počuté informácie. Od žiakov vyžadujeme porozumenie inštrukciám učiteľa pri riešení úloh.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme od nich reprodukovanie informácií, ktoré sú uvedené v texte priamo podľa otázky formulovanej učiteľom. Pri čítaní literárnych textov si žiaci uvedomujú podobnosť textov v niektorých ich charakteristikách. Na základe tejto podobnosti sa pokúsia vysvetliť význam literárnych pojmov. **Písanie:** žiaci sa zdokonaľujú v písaní správnych tvarov všetkých písaných písmen. Postupne zvyšujeme požiadavky na písanie samostatných viet podľa zadania a na samostatnú tvorbu textov.

3. ročník ZŠ

Špecifickým cieľom jazykového vyučovania v treťom ročníku je zvládnutie učiva, zameraného na pravopisné pravidlá. Žiaci získavajú základné poznatky o jazykovom systéme slovných druhov, zvlášť ohybných slovných druhov. Intenzívna pozornosť sa venuje práci s textom. Žiaci rozlišujú slohové útvary: rozprávanie, opis, oznámenie, správa a i. Zvyšujeme požiadavky na čítanie s porozumením a na samostatnú tvorbu textov podľa zadania. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – osvojenie si základných pravopisných pravidiel a kľúčových pojmov o jazykovom systéme, slovných druhoch na elementárnej úrovni. Nadobudnutie spôsobilosti ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa predlohy alebo zadania. Napísať krátke útvary podľa špecifického zamerania učiva.

Čítanie a literárna výchova – zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu určených literárnych pojmov, estetické vnímanie literárneho diela, obsahová analýza textu na primeranej úrovni, čítanie s porozumením. Identifikácia informácií priamo uvedených v texte, formulovanie otázok k týmto informáciám a identifikovanie informácií uvedených v texte nepriamo. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra môžeme v tomto ročníku formulovať nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci dokážu rozprávať samostatne a podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh. **Počúvanie:** žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k informáciám zadaným v prezentovanom texte. Od

žiacov vyžadujeme, aby porozumeli nielen inštrukciám učiteľa pri riešení úlohy, ale aby nadobudli aj spôsobilosť vyžiadať si chýbajúce informácie.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme porozumenie informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo na základe otázky formulovanej učiteľom. Žiaci triedia texty podľa ich vlastností.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne tvoria krátke texty podľa zadania učiteľa.

4. ročník ZŠ

Vo štvrtom ročníku sa systematizuje učivo z jazykového systému. K ohybným slovným druhom sa postupne pridávajú neohybné slovné druhy. Žiaci si osvojujú ďalšie pravidlá slovenského pravopisu. V priebehu celého školského roka intenzívne pracujú s textami, zameriavajú sa na porozumenie ich obsahu a pomenovanie ich základných vlastností. Zvyšujú sa požiadavky na kvalitu vytvorených textov v hovorenej aj písanej podobe. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra formulujeme nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – rozširovanie poznatkov o jazykovom systéme, slovných druhoch. V slohu sa zameriame na zautomatizovanie používania pravopisných pravidiel v písomnom prejave žiakov. Zdokonaľujeme u žiakov spôsobilosti vedieť ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa zadania, predlohy a samostatne tvoriť písomne texty.

Čítanie a literárna výchova – u žiakov sa zameriame na zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu ďalších určených literárnych pojmov, na estetické vnímanie literárneho diela a obsahovú analýzu textu na primeranej úrovni. Pri čítaní s porozumením žiaci identifikujú informácie uvedené v texte priamo aj nepriamo a formulujú otázky k týmto informáciám. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra formulujeme nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci disponujú spôsobilosťou samostatne rozprávať a rozprávať podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh. Odpovedajú na otázky zamerané na prezentované informácie.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k prezentovanému textu. Snažia sa porozumieť inštrukcii učiteľa pri riešení úlohy a vedia si vyžiadať chýbajúce informácie. Formulujú inštrukcie k práci so spolužiakom, pri skupinovej práci.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, predovšetkým v porozumení čítaného textu a v technike čítania so správnou intonáciou a dôrazom na prednes. Vedia porozumieť informáciám, ktoré sú v texte uvedené priamo aj nepriamo podľa otázky formulovanej učiteľom.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne píše texty podľa zadania učiteľa.

Ciele predmetu

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú dosiahnuť nasledujúce ciele:

- naučiť sa myslieť v súvislostiach, komunikovať (ústne a písomne) na primeranej úrovni,
- rozumieť jazykovým prejavom z obsahovej stránky,
- zoznamovať sa s literárnymi dielami a ich tvorcami a vytvárať si k nim kladný vzťah,
- osvojiť si základy písanej reči (čítania a písania),

- poskytovať bohaté skúsenosti s významom – komunikačnou a vzdelávacou funkciou písanej reči,
- osvojiť si elementárne vedomosti v rovine lexikálnej, morfolologickej, syntaktickej a štylistickej,
- osvojiť si základné pravidlá pravopisu a znalosť písma,
- získať základné poznatky o zvukovej stránke jazyka,
- osvojiť si návyky správnej výslovnosti,
- poznávať jazykové prostriedky a vedieť ich využívať v jazykovom systéme,
- prehlbovať si zručnosť jednoduchého a súvislého vyjadrovania sa,
- jazykové prostriedky vedieť vzájomne prepájať v jazykovom systéme,
- viesť žiakov k presnému mysleniu a jeho využitiu v oblasti komunikácie (ústnej aj písomnej).

Kompetencie a spôsobilosti

Žiak má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

- **poznávacie a rečové kompetencie**

Percepčno-motorické zručnosti:

- číta písmená abecedy a arabské číslice aj v súvislosti s učivom v matematike,
- odpíše alebo podľa diktovania napíše jednoduchý text a arabské číslice.

Pamäťové, klasifikačné a aplikačné zručnosti:

- zapamätá si základné informácie a vedieť ich použiť v praxi,
- v písomnom prejave aplikuje pravopisnú normu

Analytické zručnosti:

- fonologické schopnosti – analýza zvukovej roviny jazyka na úrovni vety, slova, slabiky, identifikácie rýmu a aliterácií,

Tvorivé zručnosti:

- porozpráva krátky príbeh (vlastný zážitok alebo vymyslený príbeh),
- porozpráva príbeh podľa predlohy (podľa obrázkov, podľa názvu),
- dokončí rozprávanie alebo neukončenú rozprávku alebo iný literárny žáner,
- zdramatizuje kratší prozaický alebo básnický text.

Verejná prezentácia textu, verejný prejav:

- pri ústnom prejave dodržiava správne dýchanie, artikuláciu a spisovnú výslovnosť na (primeranej) úrovni žiaka,
- osvojí si výslovnostnú normu s uplatnením suprasegmentálnych javov,
- reprodukuje umelecký text (doslovne, podrobne, stručne).

Informačné zručnosti:

- pozná a používa jazykové slovníky a príručky (platí od 2. ročníka ZŠ a na primeranej úrovni).

Komunikačné zručnosti:

- adekvátne komunikuje s prihliadnutím na komunikačnú situáciu,
- vyjadruje sa neverbálne a reaguje na neverbálnu komunikáciu,
- vie sa verejne prezentovať a obhájiť si vlastný názor.

- **sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)**

- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou primeranou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,

- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie,
- **kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií**
  - vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
  - ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
  - dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
  - dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
  - vie používať rôzne vyučovacie programy, - získal základy algoritmickeho myslenia,
  - chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
  - vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT,
- **kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa**
  - má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
  - uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov,
  - vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
  - uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,
- **kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy**
  - vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, vie rozoznať ozajstný problém, premýšľa o jeho príčinách a navrhne riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
  - pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
  - pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,
- **osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)**
  - má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
  - uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
  - dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
  - má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
  - dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápady a postupmi pri spoločnej práci,
  - uvedomuje si význam sociálno-emočnej klímy v triede a svojím konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

1. ročník

Tematické celky

1. Přípravné období

Čítanie
Písanie
Rozprávanie
Počúvanie

2. Šlabikárové období

Čítanie
Písanie
Rozprávanie
Počúvanie

3. Čítankové období

Čítanie
Písanie
Rozprávanie
Počúvanie

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Čítanie – prípravné obdobie	
komunikácia hláska písmeno slabika slovo veta veľké tlačené písmená	Žiak vie/dokáže: - rozprávať podľa obrázka, - jednoducho a súvisle hovoriť k téme zadanej učiteľom, - sluchovo rozlišovať hlásky v slove, - zrakovo rozlišovať písmená, - spájať hlásky do slabík, - hovoriť slovo po slabikách, - určovať počet slabík v slove, - tvoriť vetu podľa grafickej schémy, - určovať počet slov vo vete, - čítať veľké tlačené písmená podľa predlohy. - rozvíjať pravidlá artikulácie, komunikačné a vyjadrovacie schopnosti, - odpovedať celou vetou.
Písanie – prípravné obdobie	
tvary veľkých tlačенých písmen prípravné cviky	Žiak vie/dokáže: - písať tvary veľkých tlačенých písmen, - písať podľa predlohy tvary prípravných cvikov.
Rozprávanie – prípravné obdobie	

výslovnosť slovenských hlások predstavenie sa	Žiak vie/dokáže: - správne artikulovať a vyslovovať všetky hlásky, - predstaviť sa rodným menom a priezviskom.
Počúvanie – prípravné obdobie	
prijímanie informácií	Žiak vie/dokáže: - počúvať a porozumieť informácii od učiteľa, spolužiaka..., - pracovať podľa inštrukcie učiteľa.
Čítanie – slabikárové obdobie	
písmená hlásky dĺžka hlásky tlačené, písané, veľké a malé písmená abecedy, slabika (analýza a syntéza) slovo veta druhy viet interpunkčné znamienka rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky orientácia v texte	Žiak vie/dokáže: - čítať všetky písmená, - rozlišovať hlásky, - vyslovovať krátku a dlhú hlásku, - rozlišovať písmená: tlačené, písané, malé a veľké, - určovať hlásky v slabike, - spájať hlásky do slabiky, - čítať slabiky (otvorenú, zatvorenú, so spoluhláskovou skupinou a s viacnásobnou spoluhláskovou skupinou), - čítať slová po slabikách, - určovať počet slabík a hlások v slove, - určovať pozíciu hlásky v slove (na začiatku, uprostred, na konci), - čítať slová zložené z otvorených slabík, - čítať slová zložené z otvorených a zatvorených slabík, - čítať slová zo zatvorených slabík, - čítať slová so slabikotvorným r – ř, l – ľ, - čítať slová a vysvetľovať ich význam, - čítať vety, - určovať prvé slovo vety podľa veľkého začiatočného písmena, - rozlišovať druhy viet podľa interpunkčného znamienka, - správne vyslovovať hlásky s dĺžňom, mäkčeňom, vokáňom, dvoma bodkami, - čítať text zľava doprava. - pochopiť význam prečítaného, riešiť problémové úlohy, - odpovedať celou vetou na otázky k textu.
Písanie – slabikárové obdobie	
tvary veľkých a malých písaných písmen	Žiak vie/dokáže: - písať všetky tvary písaných písmen samostatne, v slabikách, slovách, vetách, pri prepise, odpise aj samostatnom písaní, - písať písmená v správnom sklone a so

odpis písmen, slabík, slov, viet a textu	správnou veľkosťou,
prepís písmen, slabík, slov, viet a textu	- odpísať písaným písmom písmená, slabiky, slová, vety, text podľa písanej predlohy,
písanie písmen, slabík, slov, viet a textu podľa diktovania	- prepísať písaným písmom slabiky, slová, vety, text podľa tlačenej predlohy, - na základe počutého písať písmená, slabiky, slová, vety, text písaným písmom, - určovať pozíciu hlásky v slove na diferencovanej úrovni, - riešiť problémové úlohy zamerané na písanie s porozumením.
Rozprávanie – šlabikárové obdobie	
vyžiadanie informácie	Žiak vie/dokáže:
rozprávanie o udalosti	- vyžiadať si od učiteľa, spolužiaka informáciu potrebnú k riešeniu úlohy, - súvislo rozprávať o nejakej udalosti, - dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa, spolužiaka, - formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu, - vymyslieť a porozprávať vlastný krátky príbeh, rozprávku.
Počúvanie – šlabikárové obdobie	
počúvanie a porozumenie rozprávaniu učiteľa, spolužiaka	Žiak vie/dokáže: - uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, - porozumieť, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí, - prerozprávať krátky príbeh, rozprávku, na základe počutého.
Čítanie – čítankové obdobie	
báseň	Žiak vie/dokáže: - čítať báseň, hádanku zapísanú tlačným alebo písaným písmom, - odlíšiť poéziu od prozaického textu (nepoužívajú pojem poézia, próza),
hádanka	- odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v básni alebo hádanke,
text	- prečítať s porozumením prozaický text, - odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v texte, - porozprávať dej prečítaného príbehu (rozprávky),
rozprávka, príbeh	- určiť nadpis a autora textu, - správne čítať oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie a želacie vety,
nadpis, autor	
druhy viet	

<p>rozprávanie</p> <p>dej v umeleckom texte</p> <p>umelecký prednes</p> <p>dramatizácia umeleckého textu</p> <p>dej zdramatizovaného textu</p> <p>postavy zdramatizovaného textu a ich vlastnosti</p> <p>ilustrácia a jej funkcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prerozprávať jednoduchý dej umeleckého textu, - správne odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám obsiahnutým priamo v texte, - predniesť báseň alebo kratší prozaický text, - odlíšiť reč postáv v dramatizovanom texte, - prečítať text danej postavy v dramatickom diele, - používať pri dramatizácii textu neverbálne prvky komunikácie, - určiť postavy v dramatickom texte, - primeraným spôsobom opísať ich vlastnosti, - identifikovať ilustráciu v texte, - poznať funkciu ilustrácie, - prostredníctvom ilustrácie dopĺňať text, - priradiť vhodnú ilustráciu k textu, - priradiť k ilustrácii vhodnú časť textu. - analyzovať a syntetizovať slová v texte - riešiť úlohy zamerané na porozumenie slova a vety, úlohy vybratím vhodného slova zo súboru slov, - vymyslieť a porozprávať vlastný krátky príbeh, rozprávku, báseň, - vytvoriť jednoduchú bábkú a použiť ju v dramatizácii, - nakresliť vlastnú ilustráciu k textu.
<i>Písanie – čítankové obdobie</i>	
<p>odpis písaného textu</p> <p>prepis tlačeneho textu</p> <p>písanie podľa diktovania</p> <p>samostatné písomné vyjadrovanie myšlienok</p> <p>písanie vlastných podstatných mien osôb písaným písmom</p> <p>veta – veľké písmená na začiatku viet</p> <p>interpunkčné znamienka na konci viet</p>	<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odpísať krátky text podľa predlohy, - prepísať tlačенý text písaným písmom, - písať vety a krátke texty podľa diktovania, - samostatne zapísať vlastnú myšlienku v rozsahu jednej vety, - používať pravopis písania veľkého písmena na začiatku vlastných podstatných mien osôb, - napísať správne svoje rodné meno aj priezvisko, - písať prvé slovo vety s veľkým písmenom, - správne písať interpunkčné znamienka na konci oznamovacích, opytovacích, zvolacích, želacích a rozkazovacích viet (pri odpise a prepise textu), - písať správne interpunkčné znamienka

	na konci viet v diktáte, - správne napísať vety pomocou obrázka, - urobiť samokontrolu textu, - vlastná literárna tvorba – písanie krátkych textov.
Rozprávanie – čítankové obdobie	
základy spoločenského správania komunikácia	Žiak vie/dokáže: - poznať základné pravidlá slušného správania a aplikovať ich v reálnom živote, - pozdraviť, osloviť dospelých aj spolužiakov, - zvítať, rozlúčiť sa, poprosiť, poďakovať, zaželať niekomu niečo, - ospravedlniť, vyjadriť súhlas, nesúhlas, - zablahoželať, privítať niekoho, rozlúčiť sa, poprosiť, - požiadať niekoho o niečo. - vyjadriť súhlas a nesúhlas s prezentovanou myšlienkou, - využiť vedomosti z čítania pri riešení úloh vyžadujúcich logické myslenie, - prezentácia vlastnej literárnej tvorby.
Počúvanie - čítankové obdobie	
počúvanie (porozumenie rozprávaniu učiteľa, spolužiaka)	Žiak vie/dokáže: - uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, - rozumieť tomu, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí. - prezentovať obsah počutého textu z počutej nahrávky.

2. ročník

Tematické celky

1. Jazyková a slohová zložka
2. Čítanie a literárna výchova

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
Jazyková a slohová zložka	
hláska a písmeno	Žiak vie/dokáže: - správne určovať hlásku a písmeno v daných slovách,

<p>rozlíšenie pojmov hláska – písmeno</p> <p>odlišnosť písmen <i>ch</i>, <i>dz</i> a <i>dž</i> v hovorenej reči a v písanom prejave</p> <p>výslovnosť hlások a písmen v slovách abeceda</p> <p>rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň a dve bodky rozlišovacie znamienka v grafickom prejave a ich funkcia (zmena významu slova)</p> <p>samohlásky: krátke a dlhé</p> <p>spoluhlásky: mäkké, tvrdé a obojaké dvojhlásky rozlíšenie hlások na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky,</p> <p>samohlásky: krátke a dlhé</p> <p>samohláska <i>ä</i> a jej pravopis</p> <p>dvojhlásky: <i>ia</i>, <i>ie</i>, <i>iu</i>, <i>ô</i></p> <p>mäkké spoluhlásky pravopis <i>i/i</i> po mäkkých spoluhláskach a <i>y/y</i> v koreni domácich slov výslovnosť mäkkých spoluhlások <i>č</i>, <i>dž</i>, <i>ž</i>, <i>š</i>, <i>c</i>, <i>dz</i>, <i>j d'</i>, <i>t'</i>, <i>ň</i>, <i>l'</i> výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d'</i>, <i>t'</i>, <i>ň</i>,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vymenovať počet písmen a hlások v slovách, - rozlišovať hlásky, ktoré sa zapisujú jedným písmenom od hlások, ktoré tvoria jeden znak, jedno samostatné písmeno a vyslovujú sa ako jedna hláska (<i>dz</i>, <i>dž</i>, <i>ch</i>), - správne vyslovovať hlásky v slovách, - napísať tlačené a písané písmená slovenskej abecedy, - vymenovať a napísať písmená v abecednom poradí, - zoraďovať slová v abecednom poradí na základe prvého písmena, - správne vyslovovať a písať hlásky s rozlišovacími znamienkami: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky, - rozlíšiť a správne použiť slová, kde rozlišovacie znamienko mení význam slov (<i>koza</i> - <i>koža</i>...), - správne dopĺňať chýbajúce rozlišovacie znamienka do slov, - opravovať text s nesprávne uvedenými rozlišovacími znamienkami, - samostatne vymenovať samohlásky krátke a dlhé, - samostatne vymenovať spoluhlásky: mäkké, tvrdé, obojaké, - samostatne vymenovať dvojhlásky, - v texte rozlíšiť samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky, - rozdeliť samohlásky na dve skupiny, - správne vyslovovať krátke a dlhé samohlásky, - uplatniť pravopis slov so samohláskou <i>ä</i>, - rozlíšiť význam slov, kde kvantita samohlásky mení význam slova napr. (<i>látka</i> – <i>látka</i>, <i>sud</i> - <i>súd</i>), - správne vyslovovať a písať dvojhlásky: <i>ia</i>, <i>ie</i>, <i>iu</i>, <i>ô</i>, - správne prepisovať slabiky <i>ja</i> – <i>já</i>, <i>je</i>, <i>ju</i> – <i>jú</i> na začiatku a na konci slova, - zdôvodňovať pravopis v slovách s dvojhláskami: <i>ia</i>, <i>ie</i>, <i>iu</i>, <i>ô</i>, - identifikovať v slovách mäkké spoluhlásky <i>č</i>, <i>dž</i>, <i>š</i>, <i>ž</i>, <i>c</i>, <i>dz</i>, <i>j d'</i>, <i>t'</i>, <i>ň</i>, <i>l'</i> a samostatne ich vymenovať, - uplatniť pravopis <i>i/i</i> po mäkkých spoluhláskach, - správne vyslovovať mäkké spoluhlásky aj v menej známych slovách, v nových slovných
---	---

<p><i>l'</i> pred samohláskami <i>i, e</i> a pred dvojhláskami <i>ia, ie, iu</i> tvrdé spoluhlásky</p>	<p>spojeniach a poznať ich významovú stránku, - identifikovať v slovách tvrdé spoluhlásky <i>h, ch, k, g, d, t n, l</i>,</p>
<p>výskyt <i>i/i'</i> po tvrdých spoluhláskach v cudzích a zvukomalebných slovách výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d, t, n, l</i> v porovnaní s výslovnosťou a pravopisom spoluhlások <i>d', t', ň, l'</i></p>	<p>- rozlišovať tvrdé spoluhlásky v texte po sluchovej aj zrakovej stránke, - uplatniť pravopis <i>y/ý</i> po tvrdých spoluhláskach,</p>
<p>slabika kvantita slabík</p>	<p>- uplatniť pravopis <i>i/i'</i> po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách (kino, kimono...) a v zvukomalebných slovách (kikirik, chi-chi...),</p>
<p>spájanie hlások do slabík</p>	<p>- uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou <i>l</i>, po ktorej sa píše <i>y</i> (lyko, mlyn, plyn, lysá, lyžica...), - rozoznávať krátke a dlhé slabiky,</p>
<p>slabičnosť slov</p>	<p>- správne spájať spoluhlásky a samohlásky do slabík, - správne spájať spoluhlásky a dvojhlásky do slabík,</p>
<p>rozdeľovanie slov na konci riadka</p>	<p>- rozdeľovať slová na slabiky, - rozdeľovať slová na jednoslabičné a viacslabičné,</p>
<p>jednoduchá veta druhy viet</p>	<p>- správne rozdeľovať slová na konci riadku, - rozoznávať kvantitu slabík, - rozdeľovať slová s dvojhláskami na slabiky,</p>
<p>interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník) na konci vety</p>	<p>- tvoriť gramaticky správne vety, - poznať druhy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie),</p>
<p>neúplná veta ústne a písomné blahoželanie tykanie – vykanie</p>	<p>- správne používať za vetami interpunkčné znamienka: bodku, otáznik, výkričník, - uplatňovať melódiu vety podľa komunikačného zámeru výpovede, - rozlišovať neúplnú vetu v texte, - zablahoželať ústne aj písomne, - používať tykanie a vykanie v závislosti od danej situácie,</p>
<p>adresa bydliska súkromný list blahoželanie (ústne, písomne) pohľadnica rozprávanie (ústne)</p>	<p>- napísať správne adresu svojho bydliska, - napísať jednoduchý (súkromný) list, - sformulovať blahoželanie ústne, písomne, - napísať blahoželanie na pohľadnicu, - porozprávať vlastný zážitok, - porozprávať obsah z prečítaného textu, - porozprávať príbeh podľa série obrázkov, - porozprávať dej konkrétneho alebo vymysleného príbehu, - vytvoriť nadpis k príbehu, - opísať predmet podľa jeho najvýraznejších (osobitých) znakov,</p>
<p>opis predmetu, ilustrácie</p>	<p>- napísať správne adresu svojho bydliska, - napísať jednoduchý (súkromný) list, - sformulovať blahoželanie ústne, písomne, - napísať blahoželanie na pohľadnicu, - porozprávať vlastný zážitok, - porozprávať obsah z prečítaného textu, - porozprávať príbeh podľa série obrázkov, - porozprávať dej konkrétneho alebo vymysleného príbehu, - vytvoriť nadpis k príbehu, - opísať predmet podľa jeho najvýraznejších (osobitých) znakov,</p>

	- opísať ilustráciu pomocou vlastnej slovnej zásoby.
Čítanie a literárna výchova	
text	<p>Žiak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumieť, že text má určitý komunikačný zámer (oznámiť niečo, poučiť niekoho, prípadne pobaviť), - uplatňovať správnu techniku čítania pri čítaní akéhokoľvek textu, - čítať plynulo súvislý text, správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, - prečítať text na primeranej úrovni, pričom uplatňuje vhodnú moduláciu hlasu, suprasegmentálne javy (melódia vety, slovný prízvuk, dôraz, pauza, rytmus, intenzita hlasu), - čítať text s porozumením, - reprodukovat' informácie podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte uvedené priamo, - porozumieť informáciám, podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte uvedené nepriamo, - vyjadriť vlastný názor na prečítaný text, - vytvoriť zborník jednoduchých kuchárskych receptov, - rozlíšiť báseň od iných literárnych útvarov, - identifikovať veršované a neveršované literárne útvary, - identifikovať v básni strofu, - identifikovať v básni rým, verš, - zarecitovať báseň (básne) podľa vlastného výberu, - vytvoriť a prezentovať vlastnú krátku báseň,
báseň, strofa, rým, verš	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať nadpis v texte, - tvoriť nadpis k rôznym textom (básnickým alebo prozaickým),
nadpis	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadávať v textoch mená autorov detskej literatúry, - poznať mená najznámejších autorov detskej literatúry, - vyhľadať a spracovať informácie o autoroch detskej literatúry a vytvoriť projekt o obľúbenom autorovi detskej literatúry
autor, spisovateľ, spisovateľka	<ul style="list-style-type: none"> - orientovať sa v knižnici, - čítať knihy od známych slovenských aj zahraničných autorov detskej literatúry, - povedať obsah prečítanej knihy, - vymenovať postavy z prečítanej knihy,
kniha, knižnica, čitateľ	

ilustrácia, ilustrátor	<ul style="list-style-type: none"> - poznať mená detských ilustrátorov, - nakresliť ilustráciu k prečítanej knihe,
krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti ľudové riekanky, vyčítanky, piesne	<ul style="list-style-type: none"> - recitovať krátke útvary ľudovej slovesnosti, - odlíšiť krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti od iných literárnych útvarov (napr. rozprávok),
ľudová rozprávka (obsah, dej, postavy)	<ul style="list-style-type: none"> - vymyslieť vlastné prirovnanie, hádanku, - zaspievať ľudovú pieseň podľa vlastného výberu, - vysvetliť pojem ľudová rozprávka, - plynulo prečítať text ľudovej rozprávky, - uplatniť pri čítaní správne dýchanie, artikuláciu a dodržiavať správnu výslovnosť, - identifikovať postavy v rozprávke, - porozprávať dej rozprávky, - dramatizovať ľudovú rozprávku, - povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, - vytvoriť a prezentovať vlastnú rozprávku, - vymenovať názvy niektorých rozprávkových kníh, - prezentovať ľubovoľnú rozprávkovú knihu pred spolužiakmi, zdôvodniť svoje odporúčanie na jej prečítanie,
bábkové divadlo, bábkoherec, bábkar	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem bábkové divadlo, - vysvetliť, čo je bábka, kto je bábkoherec, bábkar, - zhotoviť jednoduchú bábku (z papiera, látky), - navrhnúť a vytvoriť plagát k divadelnému predstaveniu, - zahrať bábkovú hru so spolužiakmi,
zdrobnenina	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem zdrobnenina, - vyhľadať zdrobneninu v texte, - vytvoriť krátky literárny text so zdrobneninami,
noviny detské časopisy	<ul style="list-style-type: none"> - čítať nahlas a s porozumením veku primerané texty z novín a detských časopisov, - povedať stručný obsah prečítaného textu, - poznať názvy známych detských časopisov, - prezentovať obľúbený detský časopis pred spolužiakmi, zdôvodniť svoje odporúčanie na jeho prečítanie.

3. ročník

Tematické celky

1. Jazyková a slohová zložka
2. Čítanie a literárna výchova

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
<i>Jazyková a slohová zložka</i>	
abeceda slovníky encyklopédie, telefónny zoznam	Žiak vie/dokáže: - zoradiť slová v abecednom poradí podľa druhého, tretieho..., n-tého písmena, - použiť aspoň jednu kodifikovanú príručku slovenského jazyka, - podľa abecedného poradia vyhľadať slová a heslá v slovníkoch, v telefónnom zozname a v encyklopédiách,
slabikotvorné hlásky l, í, r, ř (písanie a výslovnosť)	- nahradiť spoluhlásku l, í a r, ř samohláskou a vytvoriť slabiku, - identifikovať slová so slabikotvornými hláskami v texte, - tvoriť nové slová zo slabikotvorných slabík,
obojaké spoluhlásky	- vymenovať obojaké spoluhlásky, identifikovať v texte obojaké spoluhlásky, - písať po obojakých spoluhláskach mäkké i, í, alebo tvrdé y, ý,
vybrané slová po obojakých spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z) príbuzné slová (odvodzovanie, tvorenie, pravopis)	- vymenovať vybrané a príbuzné slová po spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z), - rozoznať pravopis vybraných a príbuzných slov, - používať vybrané a príbuzné slová v iných slovných spojeniach, v texte,
podstatné mená všeobecné a vlastné podstatné mená	- vysvetliť pojem podstatné mená, - pýtať sa na podstatné mená otázkou: kto je to? čo je to?, - identifikovať na základe otázky podstatné mená v texte, - vysvetliť pojem všeobecné a vlastné podstatné mená, - rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená v texte, - uplatňovať pravidlá slovenského pravopisu pri písaní vlastných mien osôb, zvierat, vecí, miest, mestských častí, obcí, ulíc,

	pohorí, riek, potokov, štátov,
slovesá	- vysvetliť pojem slovesá, - opýtať sa na slovesá otázkou: čo robí?, - identifikovať slovesá v texte na základe otázky, - písať v slovesách koncovku – li, - identifikovať slová podobného významu v texte,
slová podobného významu (synonymá)	
prídavné mená	- vysvetliť pojem prídavné mená, - pýtať sa na prídavné mená otázkou: aký? aká? aké?, - identifikovať na základe otázky prídavné mená v texte,
slová opačného významu (antonymá)	- identifikovať slová opačného významu v texte, - používať synonymá a antonymá vo vetách, v texte,
zámená	- vysvetliť pojem zámená, - identifikovať bežne používané zámená (ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony, tebe/ti, mňa/ma, nás, vám, im, jemu/mu, jej, môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich, kto, čo, ten, to, tam, takto) v texte, - používať zámená v ústnej a písomnej komunikácii,
číslovky	- vysvetliť pojem číslovky, - opýtať sa na číslovky otázkami: koľko? koľkí?, - vyhľadať v texte základné a radové číslovky, - používať číslovky v bežnej komunikácii, - zapísať číslovky slovom,
list členenie listu (úvod, jadro, záver, podpis) oslovenie	- rozoznať časti listu (úvod, jadro, záver), - v liste rozoznať oslovenie a podpis, - správne napísať oslovenie v liste, - písomne zoštylizovať jednoduchý list, - rozoznať druhy korešpondencie,
rozprávanie – písomne osnova (úvod, jadro, záver)	- porozprávať udalosť alebo zážitok zo života podľa série obrázkov, na základe vopred vytvorenej osnovy, - porozprávať dej podľa časovej postupnosti,
časová postupnosť	
oznam	- sformulovať krátky oznam, - napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS, mejlom,
SMS, mejl správa odlíšenie oznamu od správy	- napísať správu mejlom, - odlíšiť správu od oznamu,
inzerát	- vyhľadať inzeráty v časopisoch, v novinách, v reklamách, na internete, - triediť inzeráty podľa obsahového

	<p>zamerania,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže písomne sformulovať krátky inzerát,
<p>reklama druhy reklamy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem reklama, - rozlíšiť druhy reklamy, - sformulovať krátky reklamný text, - posúdiť veku primeraným spôsobom a jazykom hodnovernosť reklamy,
<p>pozvánka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem pozvánka, - rozpoznať jednotlivé body pozvánky (miesto, čas, program, pozývateľ), - sformulovať písomne text pozvánky na určité podujatie (besiedka, koncert),
<p>opis pracovného predmetu</p> <p>nákres schéma návod</p> <p>recept</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opísať charakteristické prvky predmetu, - opísať funkčnosť predmetu a poznať jeho praktické využitie, - slovne vysvetliť čo je nákres, schéma, - identifikovať nákres, schému v texte, - charakterizovať návod, - pracovať podľa jednoduchého návodu, - prezentovať návod verejne, - rozpoznať jednoduchý recept, - rozlíšiť druhy receptov (lekársky, kuchársky), - pracovať podľa jednoduchého receptu, - zostaviť jednoduchý recept,
<p>vizitka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - identifikovať vizitku po vizuálnej stránke, - rozoznať, ktoré údaje o človeku vizitka prezrádza, - predstaviť sa prostredníctvom vizitky, - vyrobiť vizitku pre seba, pre spolužiaka, rodiča.
<p>Čítanie a literárna výchova</p>	
<p>literatúra pre deti a mládež</p>	<p>Ziak vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čítať plynulo súvislý umelecký text, - uplatňovať zásady správnej techniky čítania zameranej na umelecký prednes, - správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, - literárny text čítať s porozumením, - odpovedať na otázky zamerané na obsahovú stránku textu, - vymenovať najznámejšie knihy pre deti a mládež, - pozná mená významných autorov detskej literatúry, - vyhľadať a spracovať a prezentovať informácie o autoroch detskej literatúry, - porozprávať krátky dej alebo obsah prečítanej knihy,

	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadriť pocity a zážitky z prečítaného textu (knihy), - prezentovať porozumenie čítaného textu formou Čitateľského denníka - prezentovať doma prečítaný mimo čítankový text formou vlastnej ilustrácie a obsahu - výstupným produktom bude triedna kniha, - vytvoriť komiks (obrázkovú osnovu) na základe prečítaného textu, - dramtizovať čítaný text, - navrhnúť a vytvoriť kulisy k divadelnej hre.
poézia, próza	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojmy poézia a próza, - rozoznať v texte poéziu od prózy, - recitovať báseň so zameraním na umelecký prednes, - vytvoriť rým k daným slovám a jednoduchý verš, - použiť rým vo vlastnej básni na danú tému,
odsek	<ul style="list-style-type: none"> - rozoznať v prozaickom útvare odseky, - vysvetliť hlavnú myšlienku odseku a dať mu príznačný podnadpis.
ľudová slovesnosť	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem ľudová slovesnosť, - vymenovať literárne útvary ľudovej slovesnosti, - čítať krátke ľudové útvary s porozumením, - vysvetliť pojem pranostika, - vyhľadať pranostiky v texte, - zapamätať si najznámejšie pranostiky, - nadviazať dialóg a klásť otázky na besiedke so staršími spoluobčanmi na tému ľudová slovesnosť,
príslovie porekadlo	<ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať príslovia a porekadlá v texte, - povedať ponaučenie vyplývajúce z príslovia,
prirovnanie	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem prirovnanie, - identifikovať prirovnania v texte, - napísať samostatne vety, v ktorých použije čo najviac prirovnaní, - vytvoriť vlastné prirovnanie,
autorská rozprávka	<ul style="list-style-type: none"> - autorskú rozprávku prečítať nahlas, plynulo, s porozumením, - v rozprávke výrazne čítať priamu reč, - rozlíšiť rozdiely medzi ľudovou a autorskou rozprávkou, - zmodernizovať známu rozprávku a zdramatizovať ju
hlavná a vedľajšia postava	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy

	rozprávky, - povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, - prezentovať hlavnú a vedľajšiu postavu formou Čitateľského denníka - opísať hlavnú postavu - navrhnuť a vytvoriť kostým pre postavy rozprávky - navrhnuť a vytvoriť bábky rôzneho druhu.
hlavná myšlienka povesť (vhodný výber povesti, zamerať sa na kratšie a po obsahovej stránke jednoduchšie povesti)	- určiť hlavnú myšlienku v rôznych literárnych textoch, - prezentovať hlavnú myšlienku formou čitateľského denníka, - určiť rozdiely medzi rozprávkou a povesťou, - charakterizovať povesť, - určiť hlavnú myšlienku povesti, - správne formulovať otázky k obsahu povesti, - vysloviť vlastný názor na povesť, - zdramatizovať známu povesť.

4. ročník

Tematické celky

1. Jazyková a slohová zložka
2. Čítanie a literárna výchova

Vzdelávací štandard

OBSAHOVÝ ŠTANDARD	VÝKONOVÝ ŠTANDARD
<i>Jazyková a slohová zložka</i>	
tvorenie slov predponami pravopis a výslovnosť predponových odvodenín pravopis ďalších vybraných slov geografické názvy s i/i a y/ý po obojakej spoluhláske	Žiak vie/dokáže: - vytvárať nové slová s rôznymi predponami, - uplatniť pravopis predpôn, - identifikovať slabičné a neslabičné predpony, - rozlíšiť význam slov utvorených z rôznych predpôn, - používať slová s predponami v texte, - uplatniť pravopis vybraných a odvodených slov, ktoré rovnako alebo podobne znejú, ale majú odlišný význam aj pravopis (napr. byť – biť, vyť – viť,

<p>delenie hlások na znelé a neznelé spodobovanie na konci slova, uprostred slova, na hranici slov</p>	<p>výr – vír), - uplatniť pravopis geografických názvov s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske, - rozdeľovať hlásky na párové znelé, párové neznelé, nepárové znelé, - uplatniť výslovnosť a pravopis znelých párových spoluhlások na konci slov a neznelých spoluhlások na konci slov, - uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások vo vnútri slova,</p>
<p>pravopis a správna výslovnosť spoluhlások na konci slov, na morfematickom švíku, hranici slov pravidlá pravopisu a výslovnosť spoluhlásky v priama reč</p>	<p>- uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások na hranici slov, - uplatniť pravopis a výslovnosť spoluhlásky v, - vysvetliť pojem priama reč, - rozoznať priamu reč v hovorenom prejave,</p>
<p>uvádzacia veta, úvodzovky</p>	<p>- na základe úvodzoviek a uvádzacej vety identifikovať priamu reč v texte, - rozlíšiť uvádzaciu vetu od priamej reči, - rozdeliť slovné druhy na ohybné a neohybné,</p>
<p>ohybné a neohybné slovné druhy</p> <p>podstatné mená - vlastné a všeobecné vlastné podstatné mená – názvy štátov a príslušníkov národov gramatické kategórie podstatných mien (rod, číslo, pád) rod podstatných mien číslo podstatných mien pád podstatných mien základný tvar podstatného mena</p>	<p>- rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená, - uplatniť pravopis v názvoch štátov a v pomenovaniach príslušníkov národov, - určiť gramatické kategórie podstatných mien, - určiť mužský, ženský a stredný rod podstatných mien, - určiť jednotné a množné číslo podstatných mien, - vymenovať pádové otázky a latinské názvy pádov, - skloňovať podstatné mená podľa jednotlivých pádov, - určiť a vytvoriť základný tvar podstatného mena, - použiť tvary podstatných mien vo vetách a v texte,</p>
<p>prídavné mená (rod, číslo, pád) základný tvar prídavného mena zhoda podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde zámená druhy zámen (osobné, privlastňovacie)</p>	<p>- určiť rod, číslo a pád prídavných mien, - určiť základný tvar prídavného mena, - určiť zhodu podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde, - identifikovať zámená v texte, - rozoznať druhy zámen (osobné a privlastňovacie), - používať zámená v ústnej aj písomnej</p>

<p>číslovky: základné a radové</p> <p>slovesá gramatické kategórie sloviess časovanie sloviess</p> <p>neohybné slovné druhy príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia funkcia neohybných slovných druhov vo vete</p> <p>príslovky</p> <p>predložky pravopis predložiek a ich správna výslovnosť</p> <p>spojky najfrekvencovanejšie spojky (a, ale, keď, aby, že ...) častice a citoslovčia</p> <p>umelecký a vecný text</p> <p>klúčové slová</p> <p>osnova v umeleckom a náučnom texte (písomne)</p> <p>tvorivé písanie</p> <p>diskusia</p> <p>názor</p>	<p>komunikácii,</p> <ul style="list-style-type: none"> - identifikovať základné a radové číslovky v texte, - správne skloňovať číslovky, - uplatniť pravopis čísloviek, - určiť v texte základný tvar slovesa – neurčitok, - určiť gramatické kategórie sloviess (osobu, číslo a čas), - správne časovať slovesá, - správne časovať sloveso byť vo všetkých slovesných časoch, - charakterizovať neohybné slovné druhy, - vymenovať neohybné slovné druhy, - určiť funkciu neohybných slovných druhov vo vete, - identifikovať neohybné slovné druhy v texte, - vyhľadať príslovky v texte na základe otázok: kde? kedy? a ako?, - identifikovať predložky v texte, - uplatniť správnu výslovnosť a pravopis predložiek s/so, z/zo, k/ku v spojení s osobnými zámenami, - identifikovať spojky v texte, - vymenovať spojky, ktoré sa v reči najčastejšie vyskytujú, - rozoznať v texte častice a citoslovčia, - určiť funkciu častíc a citoslovciess, - vymenovať najfrekvencovanejšie výrazy súhlasu, nesúhlasu, istoty, pochybnosti (áno/nie, hádam, asi, možno...), - používať častice a citoslovčia v ústnej a písomnej komunikácii, - vysvetliť pojem umelecký a vecný text, - prakticky rozoznať umelecký a vecný text, - vysvetliť pojem klúčové slová, - identifikovať klúčové slová v umeleckom a vecnom texte, - porozprávať prostredníctvom klúčových slov krátky príbeh, - napísať osnovu, - zreprodukovať text podľa napísanej osnovy, - napísať krátky umelecký text, - napísať krátky vecný text, - vysvetliť pojem diskusia, - diskutovať na určitú tému vybratú učiteľom/žiakom,
---	--

opis osoby (ústne, písomne)	- vysloviť a obhájiť si vlastný názor v diskusii, - dodržiavať pravidlá spoločenského správania počas diskusie, - primerane riešiť umelo vytvorenú konfliktnú situáciu, - opísať podľa predlohy osobu, - vymenovať charakteristické črty opisovanej osoby: vonkajšie, vnútorné (charakterové), - opísať osobu podľa živého modelu (spolužiaka, učiteľa), - v opise použiť jednoduché vety, súvetia a prirovnania,
interview (cieľný rozhovor)	- vysvetliť pojem interview, - písomne koncipovať jednoduché otázky a odpovede ako koncept k interview, - zrealizovať so spolužiakmi interview o aktuálnej udalosti, - zreprodukovať ústne a písomne kratší prečítaný text, - dodržiavať časovú postupnosť deja, - napísať dejovú postupnosť rozprávania, - písomne priradiť správne nadpisy k dejovej osnove,
reprodukcia rozprávania	
časová postupnosť deja	

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín, vekových a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Pri výučbe sa uplatňujeme najmä:

- **Informačno-receptívna metóda**

Učiteľ poskytuje žiakom informácie, žiaci ich prijímajú receptormi. Poznatky sa osvojujú na úrovni zapamätania a porozumenia. Použitie metódy je vhodné pri vstupných témach, keď žiaci ešte nemajú dostatočný pojmový aparát. Realizuje sa ako **výklad učiteľa, demonštrácia pokusu, práca s knihou.**

- **Reproduktívna metóda**

Učiteľ organizuje pre činnosť žiakov systém cvičení tak, aby sa niekoľkokrát opakovalo použitie získaných informácií informačno-receptívnou metódou. typickou úrovňou osvojenia učiva je aplikácia v typových situáciách. Realizuje sa v podobe **metódy riešenia úloh.**

- **Problémový výklad**

Učiteľ podáva učivo ako riešenie problému, ktorý vedci museli vyriešiť. vysvetlí, ako daný problém vznikol, aké hypotézy sa vyslovovali, aké spory vznikali pri ich obhajovaní, ako daný problém riešili. takto sa u žiakov tvoria vzory tvorivého myslenia. Realizuje sa **metódou výkladu, demonštrovania a pozorovania, dialógu**

so žiakmi.

- **Heuristická metóda**

Žiaci sa aktívne zúčastňujú objavovania pre nich nových poznatkov. Učiteľ nastolí problémovú situáciu (problémovú úlohu) a hypotézy (možné riešenia) navrhnú žiaci, príp. učiteľ demonštruje pokus, jav a žiada od žiakov vyvodenie záverov. touto metódou sa dá osvojiť učivo na všetkých úrovniach učenia, teda aj riešenia tvorivých úloh.

- **Didaktická hra**

Učiteľ organizuje činnosť detí tak, aby sledoval (pre žiakov nie vždy zjavným spôsobom) didaktické ciele.

Formy výučby

- usporiadanie vyučovacieho procesu, t. j. vytvorenie prostredia a spôsob organizácie činností učiteľa a žiakov na vyučovaní. Spojenie vhodných organizačných foriem s vhodnými metódami výučby je základným predpokladom na splnenie cieľov výučby.

- **hromadná a frontálna výučba** (jeden učiteľ, skupina žiakov rovnakého veku žiaci v priebehu výučby plnia v rovnakom čase rovnaké učebné úlohy),
- **individualizovaná výučba** (žiaci majú možnosť voľby, akým spôsobom budú pracovať na riešení zadaných úloh),
- **projektová výučba** (žiaci s podporou vyučujúceho musia v skupinách riešiť časti komplexnej úlohy – projektu a navzájom prezentovať výsledky svojej práce),
- **diferencovaná výučba** (žiaci sa zoskupujú do homogénnych skupín podľa určitých kritérií, aby učiteľ mohol lepšie organizovať ich činnosti),
- **skupinová a kooperatívna výučba** (trieda sa delí na menšie skupiny podľa druhu činností, obťažnosti činností, záujmu žiakov, pracovného tempa, schopnosti spolupracovať; učenie organizované v skupine umožňuje venovať zvýšenú pozornosť vzájomnej komunikácii a kooperácii žiakov).

Učebné zdroje

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií pre žiakov, cestu ich motivácie, získavania, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov.

Na vyučovaní sa používajú Šlabikár pre 1. ročník základných škôl, Čítanka (pre 1. až 4. ročník základných škôl), písanky s pretlačou pre 1. ročník základných škôl, učebnice a pracovné zošity v súlade s inovovaným ŠVP, detské časopisy a literatúra, materiálno-technické a didaktické prostriedky, internet.

Hodnotenie a klasifikácia žiakov

Hodnotenie a klasifikácia žiakov sa vykonáva v súlade so zákonom č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov, aktuálnym metodickým pokynom na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl.

Hodnotenie

Hodnotenie žiakov je súčasť výchovno - vzdelávacieho procesu a má motivačnú, informatívnu, korekčnú funkciu.

Žiaci sú hodnotení na základe konkrétnych splniteľných úloh, vyplývajúcich zo vzdelávacieho

štandardu podľa Metodických pokynov č. 22/2011-R na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.: 2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1.5. 2011. Sú vedení k sebahodnoteniu a hodnoteniu kolektívom tak, aby každý žiak mal možnosť zažiť úspech.

V 1. ročníku sú žiaci hodnotení **slovne**, na vysvedčení sa uvádza:

veľmi dobré výsledky
dobré výsledky
uspokojivé výsledky
neuspokojivé výsledky

V 2. až 4. ročníku sú žiaci hodnotení **známkou**. Prospech žiaka v danom predmete sa klasifikuje týmito stupňami:

1 – výborný
2 – chválitebný
3 – dobrý
4 – dostatočný
5 – nedostatočný

Kritériá kontroly a hodnotenia diktátov

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 1. ročníku ZŠ
počet: 1

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 2. ročníku ZŠ
počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ
2. Hláska a písmeno (ch, dz, dž)
3. Samohláska ä
4. Dvojhlásky
5. Tvrdé spoluhlásky
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Mäkké spoluhlásky
8. Slabiky di, ti, ni, li, de, te, ne, le
9. Vety
10. Opakovanie učiva z 2. ročníka

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 3. ročníku ZŠ
počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 2. ročníka ZŠ
2. Slová s l, í, r, f
3. Vybrané slová po b

4. Vybrané slová po m
5. Vybrané slová po p
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vybrané slová po r, s
8. Vybrané slová po v, z
9. Slovné druhy
10. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 4. ročníku ZŠ
počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ
2. Vybrané slová po b, m
3. Vybrané slová po p, r
4. Vybrané slová po s, v, z
5. Spodobovanie
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vlastné podstatné mená
8. Ohybné slovné druhy
9. Neohybné slovné druhy
10. Opakovanie učiva zo 4. ročníka ZŠ

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

- 0 – 1 chyba = 1
- 2 – 4 chyby = 2
- 5 – 7 chýb = 3
- 8 – 10 chýb = 4
- 11 a viac chýb = 5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

1. ročník 10 – 15 plnovýznamových slov
2. ročník 20 – 30 plnovýznamových slov
3. ročník 30 – 40 plnovýznamových slov
4. ročník 40 – 50 plnovýznamových slov

Poznámka: Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu.

Hodnotenie previerok a bleskoviek

100 – 90%	1
89 – 75%	2
74 – 50%	3
49 – 30%	4
29 a menej %	5

Kritériá hodnotenia

Pri verbálnej forme kontroly úrovne osvojenia poznatkov sa uprednostňuje prezentovanie poznatkov žiakmi na základe dobrovoľnej odpovede žiaka alebo určenia konkrétneho žiaka učiteľom.

Písomnou formou sa kontroluje a hodnotí osvojenie základných poznatkov prostredníctvom bleskovky, testu alebo previerky.

Získavanie podkladov na hodnotenie

Podkladom pre celkové hodnotenie vyučovacieho predmetu je:

- známky za ústne odpovede,
- známky za previerky, didaktické testy, bleskovky,
- posúdenie prejavov žiaka: najmä učebné výsledky žiaka, ktoré dosiahol vo vyučovacom predmete v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať.

Žiak je z predmetu skúšaný ústne alebo písomne najmenej dvakrát v polročnom hodnotiacom období.

Váha známok (2. až 4. ročník):

diktát 3x, ústna odpoveď 1x, test, kontrolná práca 2x, bleskovka 1x, čítanie 2x, domáca úloha/školská úloha 0,5x, aktivita 0,5x.

Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každého hodnotenia a posúdi klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom skúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky hodnotenia písomných a grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu do 10 pracovných dní.

Priemer známok v elektronickej žiackej knižke je počítaný váženým priemerom.

V školskom roku 2021/2022 budeme rešpektovať Dodatok č. 9 k ŠVP pre základné školy.